

Roční zpráva o výsledku hospodaření České národní banky — 2024



ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

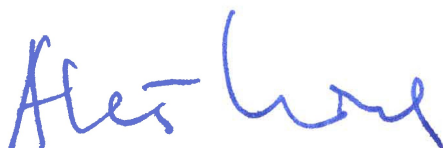
Česká národní banka — Roční zpráva o výsledku hospodaření České národní banky — 2024

www.cnb.cz

ROČNÍ ZPRÁVA O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY ZA ROK 2024

Roční zpráva o výsledku hospodaření ČNB za rok 2024 byla schválena bankovní radou dne 20. března 2025.

Podpis guvernéra



Ing. A. Michl, Ph.D.

Podpis ředitele sekce rozpočtu a účetnictví



Ing. D. Šafránek, MBA

Předmluva

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“), ukládá České národní bance (dále jen „ČNB“), aby do tří měsíců po skončení kalendářního roku předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednání roční zprávu o výsledku svého hospodaření.

Roční zpráva o výsledku hospodaření ČNB za rok 2024 (dále jen „Roční zpráva“) vychází z účetní závěrky, která v souladu s účetními předpisy pro finanční instituce zahrnuje výkaz zisku a ztráty, rozvahu a přílohu k účetní závěrce. Vnitřní struktura a členění jednotlivých skupin nákladů a výnosů uvedených v další části této zprávy jsou však odlišné. Smyslem tohoto uspořádání je objasnit vazbu nákladů a výnosů na zajišťované činnosti a jejich vliv na hospodaření. Komentář je věnovaný také účetní rozvaze ČNB se zaměřením na obsahovou náplň jednotlivých bilančních položek aktiv a pasiv a jejich vliv na výsledek hospodaření centrální banky.

Přiložená zpráva externího auditora byla vydána k účetní závěrce, Výroční zprávě a Roční zprávě. Soulad této Roční zprávy a Výroční zprávy s účetní závěrkou ČNB za rok 2024 ověřila auditorská společnost Ernst & Young Audit, s.r.o.

Zákon o ČNB mimo jiné ukládá, aby ČNB hospodařila podle rozpočtu, který musí být členěn tak, aby z něj byly zřejmé výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz. Z důvodu transparentnosti proto Roční zpráva obsahuje informaci o rozpočtu ČNB, který je hlavním nástrojem finančního řízení pro oblast provozu a pořízování investičního hmotného a nehmotného majetku. Jeho vnitřní skladba je oproti standardním účetním výkazům odlišná. Prostřednictvím rozpočtu jsou jednotlivým organizačním útvarům alokovány finanční prostředky na jimi vykonávané agendy. Na účetní osnově nezávislá skladba rozpočtových položek umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby a cíle organizačních útvarů. V souhrnu lze konstatovat, že rozpočet napomáhá efektivnímu vynakládání finančních prostředků.

Informace o čerpání rozpočtových prostředků ČNB k 31. prosinci 2024 jsou uvedeny v příloze č. 2 Roční zprávy. Vedle dosažené skutečnosti jsou publikovány informace o výši a skladbě schváleného plánu.

Roční zpráva byla schválena bankovní radou ČNB dne 20. března 2025. Všechny dosud publikované Roční zprávy, včetně zprávy za rok 2024, jsou k dispozici na webových stránkách ČNB. Na stejné internetové adrese je uveřejněna i účetní závěrka a následně také Výroční zpráva.

Obsah

I. NÁKLADY A VÝNOSY	5
I.1 SHRUTÍ	5
I.1.1 Oblast měnová	6
I.1.1.1 Provádění měnové politiky	6
I.1.1.2 Správa devizových rezerv	7
I.1.1.3 Kurzové rozdíly	9
I.1.1.4 Klientské operace	9
I.1.1.5 Ostatní operace	10
I.1.2 Oblast emise a správy zásob peněz	11
I.1.3 Oblast provozní	12
I.1.3.1 Zaměstnanci	13
I.1.3.2 Ostatní provoz	14
II. BILANCE ČNB	15
II.1 ÚVOD	15
II.2 AKTIVA	16
II.3 PASIVA	17
II.4 POŘÍZENÍ HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU	19
II.5 VLASTNÍ KAPITÁL	20
III. ROZDĚLENÍ ZISKU ČNB	21
IV. VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB	22
V. ZÁVĚR	23
PŘÍLOHA Č. 1 – VÝVOJ VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ČNB V POSLEDNÍCH PĚTI LETECH	25
PŘÍLOHA Č. 2 – ČERPÁNÍ ROZPOČTOVÝCH PROSTŘEDKŮ ČNB K 31. PROSINCI 2024	27
PŘÍLOHA Č. 3 – INFORMACE O MZDÁCH ČLENŮ BANKOVNÍ RADY A VEDOUCÍCH ZAMĚSTNANCŮ ČNB V PŘÍMÉ ŘÍDÍCÍ PŮSOBNOSTI BANKOVNÍ RADY PODLE § 47 ODS. 3 ZÁKONA Č. 6/1993 SB., O ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	29
PŘÍLOHA Č. 4 – JMENOVITÝ SEZNAM PRÁVNICKÝCH OSOB PODLE § 34 ODS. 1 ZÁKONA Č. 6/1993 SB., O ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	31

I. NÁKLADY A VÝNOSY

I.1 SHRUTÍ

Bankovní rada ČNB v posledních dvou letech přijala soubor opatření zaměřených na zajištění dlouhodobě udržitelného kladného hospodaření. Klíčovým prvkem této strategie je posílení výnosového potenciálu devizových rezerv. ČNB se rozhodla optimalizovat velikost a strukturu investiční tranše se zaměřením na postupné navyšování podílu akciových investic a zlata. Současně upravila parametry povinných minimálních rezerv – v roce 2023 ukončila jejich úročení a s účinností od ledna 2025 došlo k navýšení jejich objemu. Obě opatření přispějí ke snížení nákladů na provádění měnové politiky, aniž by byla oslabena její efektivita.

Důraz na efektivní řízení finančních prostředků se promítl do významného zpomalení tempa růstu provozních výdajů. Ty v roce 2024 meziročně vzrostly o 1,3 %, což představuje nejnižší hodnotu za uplynulou dekádu. Proces racionalizace vykonávaných agend a snížení počtu zaměstnanců přispěly k podstatnému utlumení dynamiky růstu osobních výdajů, které vzrostly v roce 2024 meziročně o 0,5 %. Rozsáhlou transformací prochází pobočková síť. Její nedílnou součástí je přechod na digitální formu komunikace, která výrazně zjednoduší a zrychlí klientské služby. Zároveň se od této změny očekávají provozní úspory spojené se zrušením některých regionálních pracovišť.

Pozitivní vývoj hospodaření se odrazil v rekordním celkovém účetním zisku ČNB za rok 2024, který dosáhl 151 mld. Kč. Tento výsledek navázal na zisk dosažený v předchozím roce a umožnil další snížení kumulované účetní ztráty z minulých let. Za poslední dva roky se tato ztráta snížila o 210 mld. Kč. Při zohlednění zisku roku 2024 dosáhla –277 mld. Kč.

Tab. 1 Výsledek hospodaření ČNB v roce 2024

(výsledek hospodaření v mil. Kč)

		2024	2023	meziroční změna
	Celkem	151 393¹⁾	55 108	96 285
1.	Oblast měnová	154 734	58 819	95 915
1.1.	Provádění měnové politiky	-144 935	-187 459	42 524
1.2.	Správa devizových rezerv	160 880	206 654	-45 774
1.3.	Kurzové rozdíly	137 214	38 080	99 134
1.4.	Klientské operace	1 568	1 529	39
1.5.	Ostatní operace	7	15	-8
2.	Oblast emise a správy zásob peněz	-128	-532	404
3.	Oblast provozní	-3 213	-3 179	-34

¹⁾ HV ČNB zohledňuje v souladu s Účetní závěrkou ČNB k 31. 12. 2024 změnu účetní metody. Podrobnosti viz Účetní závěrka, kapitola 2.25.

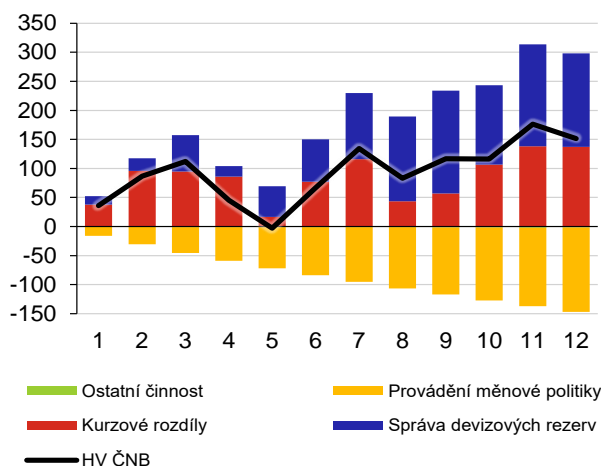
Graf 1 Hospodaření ČNB v roce 2024

Příznivý vývoj tržních podmínek a úprava parametrů investiční tranše zajistily v roce 2024 solidní výkonnost devizových rezerv. Dařilo se především akciové části portfolia, která výsledkově navázala na předchozí úspěšný rok.

Vysoký podíl cizoměnových aktiv (devizových rezerv) zvyšuje citlivost hospodářského výsledku na kurzový vývoj. Tento faktor ovlivnil hospodaření také v roce 2024. Domácí měna počátkem roku oslabilu vůči hlavním rezervním měnám. S výjimkou kratších epizod koruna setrvala na slabších úrovních celý rok. V souhrnu ČNB vygenerovala kurzové zisky v hodnotě 137 mld. Kč.

ČNB zahájila cyklus uvolňování domácí měnové politiky na konci předchozího roku. Postupný dezinflační proces vyústil v dosažení inflačního cíle a obnovení domácí cenové stability. Nižší hladina úrokových sazeb současně snížila náklady na realizaci měnové politiky, které meziročně klesly o 43 mld. Kč.

(výsledek hospodaření v mld. Kč – kumulovaně; osa x – jednotlivé měsíce roku)



I.1.1 Oblast měnová

Úlohou měnové politiky je zajišťovat nízkou, stabilní, a tím i předvídatelnou inflaci. Cenovou stabilitu ČNB zajišťuje v režimu cílování inflace, který se opírá o veřejně vyhlášený inflační cíl. Hlavním nástrojem měnové politiky jsou úrokové sazby, jejichž nastavení se promítá do tržních sazeb a následně ovlivňuje vývoj ekonomiky a inflace. Klíčová je limitní úroková sazba pro dvoutýdenní repo operace¹, prostřednictvím kterých ČNB stahuje, či naopak dodává, korunovou likviditu od komerčních bank (a jiných finančních institucí). S repo sazbou je svázána lombardní a diskontní sazba. Za lombardní sazbu, která je v současnosti o jeden procentní bod nad repo sazbou, si mohou komerční banky půjčit na jeden den likviditu od ČNB za poskytnutý kolaterál.² Naopak za diskontní sazbu si mohou komerční banky v ČNB likviditu na jeden den uložit.³ Diskontní sazba je v současnosti jeden procentní bod pod repo sazbou. Rozpětí mezi lombardní a diskontní sazbou vytváří koridor pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb domácího peněžního trhu.

I.1.1.1 Provádění měnové politiky

ČNB zahájila cyklus uvolňování měnové politiky v prosinci 2023, kdy po roce a půl stability měnověpolitických úrokových sazeb přistoupila k jejich snížení.

Správnost započatého procesu uvolňování domácí měnové politiky potvrdil vývoj inflace, která na začátku roku 2024 prudce zpomalila a po více než dvou letech se vrátila do blízkosti 2% cíle ČNB. V tuzemské ekonomice se tak podařilo obnovit cenovou stabilitu.

V opatrném uvolňování měnové politiky pokračovala bankovní rada i v průběhu roku 2024, a to celkem v sedmi krocích. Během prvního pololetí klesla 2T repo sazba a diskontní sazba celkem čtyřikrát v krocích po 0,5 procentního bodu. Poté se úrokové sazby snížily ještě třikrát, vždy o 0,25 procentního bodu. K poslední úpravě v roce 2024 přistoupila bankovní rada v listopadu. 2T repo sazba uzavřela rok 2024 na hodnotě 4,0 % a diskontní sazba na úrovni 3,0 %.

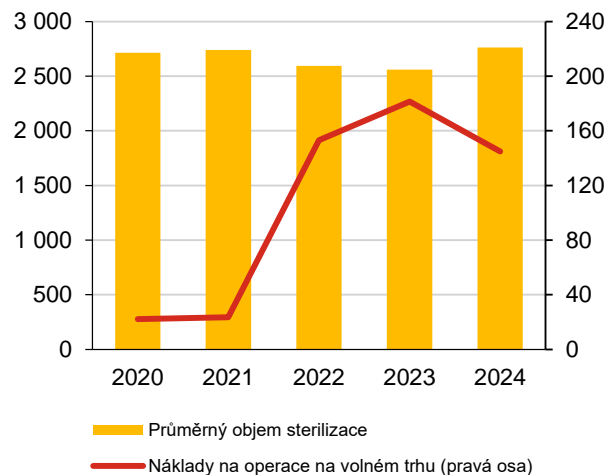
Náklady na provádění měnové politiky (které zahrnují především úroky placené finančním institucím za ukládání přebytečné likvidity do centrální banky) meziročně klesly a na konci roku dosáhly 145 mld. Kč. Bankovní sektor ukládal volnou likviditu především prostřednictvím stahovacích dvoutýdenních repo operací. V průměru ČNB sterilizovala 2 750 mld. Kč s celkovými ročními náklady 144,4 mld. Kč. Průměrný měsíční objem depozitní facility zůstal na hodnotě 12 mld. Kč. V úhrnu za celý kalendářní rok ČNB uhradila finančnímu sektoru úroky za vklady ve výši 0,5 mld. Kč.

Graf 2 Náklady na měnové operace v letech 2020–2024

ČNB zpříšňovala domácí měnové podmínky od června 2021 v reakci na mimořádně silné inflační tlaky. V roce 2022 pak tuzemská ekonomika čelila souběhu několika ekonomických šoků, z nichž nejvýznamnější bylo propuknutí války na Ukrajině a s ním související energetická krize. 2T repo sazba dosáhla v červnu 2022 úrovně 7,0 %, lombardní sazba 8,0 % a diskontní sazba 6,0 %. Na této hladině zůstaly úrokové sazby do prosince 2023, kdy v návaznosti na klesající výhled inflace bankovní rada přistoupila ke snížení úrokových sazeb o 0,25 procentního bodu. V opatrném uvolňování domácí měnové politiky pak ČNB pokračovala i v průběhu roku 2024.

Vyšší hladina měnověpolitických úrokových sazeb měla velmi výrazný negativní dopad do hospodaření. V letech 2021 až 2024 ČNB vynaložila na operace na volném trhu rekordní objemy nákladových úroků. Jejich výše závisí vedle úrokových sazeb také na velikosti přebytku korunové likvidity na domácím finančním trhu, který ČNB sterilizuje prostřednictvím operací na volném trhu. Objem korunové likvidity výrazně narostl během kurzového závazku v letech 2013 až 2017. Potřeba sterilizovat vysoké objemy přebytečné korunové likvidity v kombinaci s vysokými úrokovými sazbami představovaly enormní nákladovou zátěž. Ta se poklesem úrokových sazeb snížila. ČNB přistupuje k dalšímu snižování úrokových sazeb opatrně a nelze tedy očekávat rychlé stlačení sterilizačních nákladů na úroveň před rokem 2022.

(průměrný objem operací v mld. Kč, náklady v mld. Kč)



¹ Při stahovacích repo operacích ČNB přijímá od bank přebytečnou likviditu a bankám poskytuje jako kolaterál dohodnuté cenné papíry. Obě strany se zároveň zavazují, že po uplynutí doby splatnosti proběhne reverzní transakce, v níž ČNB jako dlužník vrátí věřitelské bance zapůjčenou jistinu zvýšenou o dohodnutý úrok a věřitelská banka vrátí ČNB poskytnutý kolaterál. Základní doba trvání těchto operací je stanovena na 14 dní, proto je z hlediska měnové politiky chápána jako klíčová dvoutýdenní repo sazba (2T repo sazba).

² Zápůjční facility poskytuje bankám možnost vypůjčit si přes noc od ČNB formou repo operace likviditu. Finanční prostředky v rámci této facility jsou úročeny lombardní sazbou. Vzhledem k trvalému přebytku likvidity je tato facility bankami využívána minimálně.

³ Depozitní facility poskytuje bankám možnost uložit přes noc u ČNB bez zajištění přebytečnou likviditu. Vklady jsou úročeny diskontní sazbou, která proto zpravidla představuje dolní mez pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb na peněžním trhu.

Meziroční pokles nákladů na provádění měnové politiky ovlivnily také změny v nastavení povinných minimálních rezerv⁴ (dále jen „PMR“) bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev. Motivací k těmto změnám bylo snížení finanční zátěže centrální banky při zachování efektivity domácí měnové politiky a vytvoření předpokladů pro dlouhodobě udržitelný kladný výsledek hospodaření. První kroky ČNB zahájila v roce 2023, kdy s platností od 5. října zrušila úročení PMR. (K obdobnému opatření přikročila již v červenci téhož roku Evropská centrální banka.) Zhruba s ročním odstupem dne 10. října 2024 bankovní rada rozhodla o změně výše PMR. Tehdy platná sazba se zvýšila o 2 procentní body na 4,0 % ze základu pro výpočet stanovené výše PMR s výjimkou závazků z repo operací, a to jak pro banky a pobočky zahraničních bank, tak pro družstevní záložny. Nová sazba pro výpočet PMR platí od ledna 2025, takže konkrétní dopad do hospodaření se projeví později.

I.1.1.2 Správa devizových rezerv

ČNB spravuje vlastní devizové rezervy, které zajišťují především podporu nezávislé domácí měnové politiky. Vedle toho jsou zdrojem cizoměnové likvidity klientů ČNB (zejména MF ČR). Devizové rezervy dominují aktivní straně účetní rozvahy. Zdrojem jejich financování jsou v pasivech likvidní korunové prostředky domácího finančního sektoru (uložené v centrální bance) a emitované oběživo. Výnos devizových rezerv je klíčový a co do rozsahu jediný zdroj pokrývající náklady měnové politiky, emise oběživa a také provozu centrální banky. ČNB usiluje o dosažení maximálního možného výnosu při dodržení přísných požadavků na bezpečnost a likviditu. Při změnách kurzu koruny jsou cizoměnová aktiva zdrojem účetních kurzových rozdílů. Jejich dopad do hospodaření zesiluje kombinace otevřené devizové pozice a volatility kurzu koruny vůči rezervním měnám. Při stávající převaze devizových aktiv jsou doprovodným znakem posílení domácí měny kurzové ztráty, oslabení naopak generuje kurzové zisky.

Rok 2024 byl dalším silným rokem pro výkonnost finančních aktiv vlivem nečekaně silného ekonomického růstu v USA a začátku globálního cyklu snižování sazeb centrálních bank. Akciový index S&P 500 vzrostl během roku o čtvrtinu a poprvé od konce 90. let minulého století zaznamenal roční růst nad 20 % dva roky v řadě. Vlivem pomalejšího poklesu inflace v USA započal cyklus snižování tamějších měnověpolitických sazeb mnohem později, než se čekalo na začátku roku, a tempo snižování sazeb bylo relativně mírné. Přes obecně dobrou výkonnost většiny tříd aktiv došlo k několika epizodám turbulencí a stresu, které výnos devizových rezerv v průběhu roku rozkolísaly, což se promítlo do hospodaření ČNB.

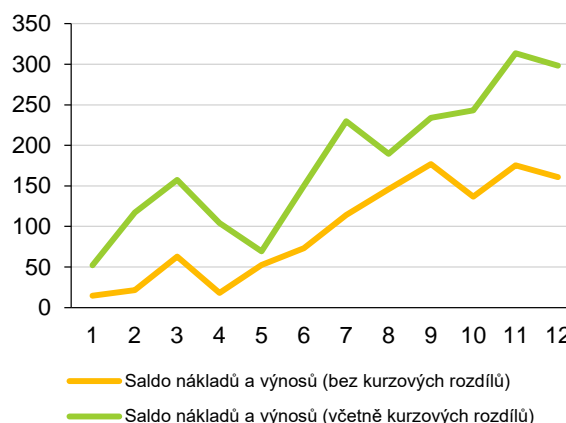
ČNB dosáhla při správě svých devizových rezerv souhrnný účetní zisk 161 mld. Kč. Pokud vezmeme v úvahu také kurzový vliv, související s pohybem kurzu koruny vůči rezervním měnám, dosáhl celkový zisk 298 mld. Kč.

Na dosaženém výsledku se podstatnou měrou podílely akcie. Souhrnný roční účetní výnos akciového portfolia dosáhl 100 mld. Kč, z toho na přijatých dividendách ČNB obdržela 17 mld. Kč. Příznivé tržní podmínky a postupné naplňování schválených změn udržely souhrnný výnos akciového portfolia na úrovni předešlého roku, který lze považovat z hlediska dosaženého výsledku za úspěšný. ČNB spravuje svá akciová portfolia interně, bez účasti zahraničních správců. Investuje výhradně formou pasivní replikace akciových indexů největších světových ekonomik: eurozóny (MSCI Euro), amerického (S&P 500), britského (FTSE 100), japonského (Nikkei 225), kanadského (S&P TSX) a australského (S&P ASX 200). Na konci roku zaujímaly investice do akcií 22,6 % tržní hodnoty celkových devizových rezerv.

Graf 3 Správa devizových rezerv v roce 2024

Pozitivní vývoj tržních podmínek a postupné změny parametrů devizových rezerv zajistily solidní výkonnost, která se přiblížila velmi dobrým výsledkům předcházejícího roku. V ročním souhrnu zaznamenaly kladný výnos jak celé devizové rezervy, tak samostatně obě tranše. Dařilo se rovněž všem hlavním třídám spravovaných aktiv (dluhopisům, akciím, MBS /americké agenturní cenné papíry kryté hypotékami – mortgage-backed securities/ a také zlatu).

(výnosy v mld. Kč; osa x – jednotlivé měsíce roku)



⁴ Banky, pobočky zahraničních bank a družstevní záložny (banky) mají povinnost na účtu u ČNB udržovat určitou část ze svých primárních závazků jako tzv. povinné minimální rezervy (PMR). Tyto rezervy už delší dobu fakticky nejsou nástrojem měnové politiky, ale stále plní mimo jiné úlohu likviditního polštáře pro zabezpečení hladkého průběhu mezibankovního platebního styku. Poptávka dané banky po rezervách za účelem mezibankovních plateb je dána mnoha vnějšími faktory, je proto kolísavá a na úrovni jednotlivých bank obtížně předvídatelná. Existence PMR může poptávku jednotlivých bank po rezervách stabilizovat, protože PMR mohou (v prostředí strukturálního přebytku likvidity) pro banky sloužit jako vyrovnávací nástroj. Při náhlé potřebě likvidity z důvodu vnějších faktorů pak jednotlivé banky mohou pokrýt krátkodobý nedostatek likvidity právě z rezerv držených za účelem plnění PMR. To jim umožňuje povinnost udržovat stanovenou výši PMR formou průměrování v rámci jednotlivých udržovacích cyklů.

Výnosy vládních dluhopisů kolísaly s měnicemi se očekáváními uvolňování měnové politiky v prostředí pokračující deflace, která však stále nedospěla na úroveň konzistentní s inflačními cíli centrálních bank. V ročním úhrnu si dluhopisová portfolia připsala celkový výnos 36 mld. Kč, podpořený zejména úrokovým výnosem. Kapitálová složka zohledňující vývoj cen dluhopisů byla vzhledem k tržním podmínkám proměnlivá a rok zakončila mírnou ztrátou. Solidní výkonnost udržely instrumenty investované na peněžním trhu, které společně s rostoucími zásobami zlatých rezerv a dalšími operacemi realizovanými při správě devizových rezerv vytvořily souhrnný výnos 25 mld. Kč.

Výkonnost devizových rezerv, měřená na bázi tržního ocenění, dosáhla +5,54 % p. a. (jedná se o vážený průměr výnosů a ztrát jednotlivých portfolií měřených v jejich vlastních měnách, tj. bez kurzových efektů), přičemž průměrná výkonnost za posledních pět let činila 2,41 % p. a. Všechny třídy spravovaných aktiv dosáhly kladného výnosu. V porovnání s předchozím rokem výkonnost v rezervních měnách vlivem tržních podmínek klesla (+7,59 % p. a. v roce 2023). Průměrná korunová výkonnost naopak meziročně vzrostla na výsledných +9,51 % p. a. (+8,65 % p. a. v roce 2023).

Devizové rezervy se interně člení na likviditní a investiční tranše, které se liší maximální splatností nástrojů v nich obsažených, celkovou mírou rizika a také očekávaným výnosem. Likviditní tranše zahrnuje pevně úročená portfolia v EUR a USD sestávající z nástrojů se splatností do jednoho roku, které lze snadno bez významného rizika kapitálových ztrát převést do peněžní formy. Průměrná roční výkonnost likviditní tranše v rezervních měnách meziročně vzrostla na +4,00 % p. a., přičemž výkonnost za posledních pět let v průměru činila +1,51 % p. a. Investiční tranše zahrnuje pevně úročená portfolia dluhopisů s delší dobou do splatnosti, akcie, kryté dluhopisy, MBS a zlato. Roční výkonnost investiční tranše dosáhla +5,95 % p. a. (za posledních pět let činila v průměru +2,89 % p. a.). Všechny třídy aktiv zahrnované do investiční tranše zaznamenaly kladný výnos, který ale s výjimkou zlata meziročně mírně klesl.

Celková hodnota devizových rezerv ČNB (aktiva zahrnutá do oficiální výše devizových rezerv centrální banky) meziročně vzrostla o 6,5 mld. EUR na 140,8 mld. EUR. Hlavním faktorem růstu devizových rezerv (v EUR) byl tržní výnos spravovaných portfolií a kladné saldo obchodů s klienty, mezi které se řadí především Evropská komise a Ministerstvo financí ČR. Mezi růstové faktory se řadí také kurzové rozdíly vyplývající především z oslabení eura vůči americkému dolaru. Ve směru poklesu objemu devizových rezerv působil program odprodeje části výnosů spravovaných portfolií. Intervence na devizovém trhu ČNB v roce 2024 neprováděla.

Změny strategie správy devizových rezerv se postupně promítají do úpravy jejich parametrů. V roce 2024 vzrostlo zastoupení akcií v investiční tranši z 25 % na úroveň 28 %. V horizontu následujících pěti let ČNB plánuje postupně navýšit zastoupení akcií v investiční tranši až na úroveň 38 %. Vedle toho nadále pokračuje program doplňování zlatých zásob tak, aby jeho objem v devizových rezervách vzrostl postupně až na 100 tun. V roce 2024 ČNB nakoupila 21,00 tuny zlata, takže jeho zásoby vzrostly z 30,67 na 51,18 tuny (0,49 tuny ČNB využila k ražbě mincí).

Vlivem tržních pohybů, externích toků a v menší míře také vlivem strukturální změny devizových rezerv (rostoucí podíl zlata) se změnila měnová skladba devizových rezerv. Pozici hlavních rezervních měn nadále zaujímal euro a americký dolar. Zastoupení EUR kleslo z předchozích 50,6 % na konečných 48,8 %. Naproti tomu podíl USD vzrostl na 30,9 % z předchozí hodnoty 29,6 %.

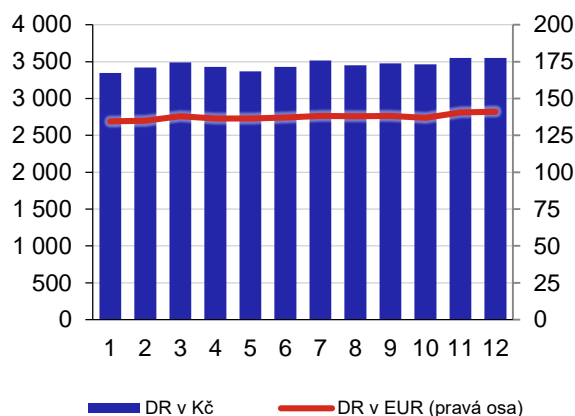
V případě dluhopisových investic a úložek u centrálních bank klesl podíl instrumentů se známkou AAA až AA- na 90,4 % (v roce 2023: 95,9 %). Z hlediska typu emitenta zmíněných investic zaujímaly dominantní postavení vlády (68,2 %), následované centrálními bankami (19,6 %).

Graf 4 Devizové rezervy v roce 2024

Korunová hodnota oficiálních devizových rezerv dosáhla na konci roku 3 545,5 mld. Kč, což odpovídá hodnotě 140,8 mld. EUR, resp. 146,3 mld. USD. Tržní hodnota aktivně spravované části devizových rezerv dosáhla 135,6 mld. EUR, z toho na likviditní tranši připadl podíl 20,5 % a investiční tranše zaujímala zbývajících 79,5 %.

Pokud se zaměříme na zastoupení jednotlivých typů investičních nástrojů, devizovým rezervám nadále dominovaly dluhopisy s podílem 54,1 % (na samotné dluhopisy vydané vládami připadl 44,8% podíl). Nástroje peněžního trhu zaujímaly 20,3 % a akcie 22,6 %. Podíl 3,0 % připadl na zlaté rezervy. Vedle aktivně spravovaných portfolií, jejichž struktura byla popsána výše, zahrnují oficiální devizové rezervy ČNB také pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (MMF) ve zvláštních právech čerpání (SDR) a další aktiva zahrnovaná podle metodiky MMF.

(devizové rezervy v mld. Kč a mld. EUR; osa x – jednotlivé měsíce roku)



I.1.1.3 Kurzové rozdíly

Vysoký podíl cizoměnových aktiv (devizových rezerv) zvyšuje citlivost hospodářského výsledku ČNB na kurzový vývoj. Účetní kurzové rozdíly jsou proto stěžejním faktorem, který určuje konečnou podobu výsledku hospodaření ČNB.

Měnová alokace patří k významným rizikům spojeným se správou devizových rezerv. Zastoupení jednotlivých měn proto ČNB volí s ohledem na potřeby domácí měnové politiky a s přihlédnutím k eliminaci kurzových rizik. Z hlediska měnové alokace bylo na konci roku 2024 investováno v euru a americkém dolaru 79,7 % devizových rezerv. Zbývající podíl zahrnovala investice do kanadského a australského dolaru, britské libry, japonského jenu, švédské koruny a investice do zlata.

Dopad kurzových rozdílů do hospodaření byl v roce 2024 proměnlivý. Volatilní vývoj koruna zaznamenala zejména vůči americkému dolaru. Počátkem roku domácí měna oslabila v reakci na kroky ČNB při uvolňování domácí měnové politiky. S výjimkou kratších epizod, ovlivněných přehodnocováním tržních očekávání ohledně nastavení tuzemské a zahraniční měnové politiky, koruna setrvala vůči hlavním rezervním měnám na slabších úrovních po převážnou část roku. V jeho závěru, který je z hlediska účetních kurzových rozdílů rozhodující, ovlivňoval podobu kurzových rozdílů zejména faktor posilování amerického dolaru.

Meziročně slabší úroveň kurzu koruny vůči hlavním rezervním měnám EUR a USD a také vůči GBP přispěla do hospodaření banky kurzovými zisky. Výslednou kladnou bilanci účetních kurzových rozdílů podpořil také robustní růst ceny zlata. Vůči dalším rezervním měnám (CAD, AUD, SEK a JPY) koruna posílila a to naopak vedlo ke kurzovým ztrátám, které byly ale nepoměrně menší a nemohly tak zvrátit výsledný dopad do hospodaření. V konečném součtu ČNB zaúčtovala za rok 2024 kurzové zisky v souhrnné výši 137 mlrd. Kč.

I.1.1.4 Klientské operace

Klientské operace zahrnují poskytování bankovních služeb státu, veřejnému sektoru a vlastním zaměstnancům. Vedle toho ČNB zajišťuje domácí mezibankovní platební styk a evidenci a vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy. V souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, vede souhrnné účty státní pokladny a účty podřízené státní pokladně, ke kterým poskytuje služby bezhotovostního a hotovostního platebního styku. ČNB je také pověřena vedením Centrálního registru úvěrů, ve kterém jsou evidovány úvěrové závazky právnických osob (s výjimkou bank a poboček zahraničních bank) a fyzických osob podnikatelů.

V roce 2024 ČNB zahájila proces nejvýznamnějších změn v oblasti služeb klientům za poslední tři desetiletí. Cílem je kompletní přechod na digitální komunikaci. Plánované investice do nových technologií výrazně zjednoduší správu bankovních účtů, omezí administrativní zátěž a skladování dokumentů v písemné formě a rovněž zrychlí vyřizování žádostí a pokynů klientů bez ohledu na to, kde daná státní či veřejná instituce sídlí, případně regionálně působí. Vedle zkvalitnění poskytovaných služeb ČNB očekává také přínos v podobě provozních úspor.

Klientské operace přispěly v roce 2024 do hospodaření centrální banky čistým výnosem 1 568 mil. Kč, který meziročně vzrostl o 39 mil. Kč.

Agenda vedení účtů státní pokladny, zajišťování mezibankovního zúčtování a evidenci a vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy, zajištění zahraničního platebního styku, poskytování hotovostních korunových a cizoměnových operací, správa Centrálního registru úvěrů a poskytování zaměstnaneckých úvěrů přispěly do hospodaření souhrnným výnosem 525 mil. Kč.

Graf 5 Vývoj kurzu CZK/EUR a CZK/USD v roce 2024

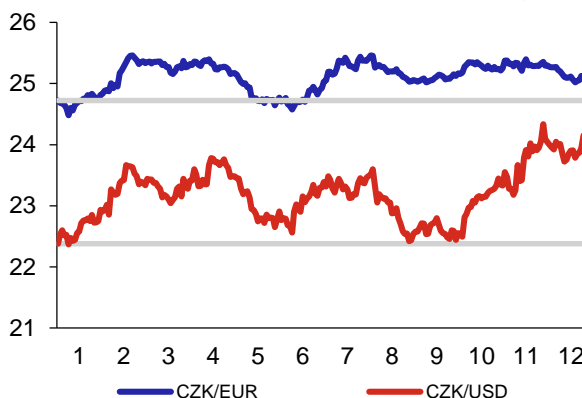
Vývoj kurzu koruny ovlivňuje řada faktorů, které se neomezuje pouze na domácí ekonomické ukazatele. Významnou roli sehrává sentiment globálních finančních trhů ovlivněný například očekávanou změnou v nastavení měnových podmínek hlavních měnových autorit. Koruna bývá během výrazných exogenních šoků vnímána jako riziková. V době zvýšených nejistot proto globální investoři přesouvají svoje investice na bezpečnější trhy, což zvyšuje volatilitu kurzu koruny, která se následně přelévá do hospodaření ČNB.

Pokud se zaměříme na dvě hlavní rezervní měny, oslabila koruna vůči euru z hodnoty 24,725 na 25,185, tj. absolutně o 0,46 Kč, resp. o 1,9 %. V páru s americkým dolarem koruna oslabila meziročně o 1,86 Kč, resp. o 8,3 %, a rok zakončila kurzem CZK/USD 24,237. Portfolia denominovaná v EUR a USD přispěla do hospodaření ČNB souhrnným kurzovým ziskem 111 mlrd. Kč. Na meziročně slabších pozicích koruna zakončila také vůči GBP. Vůči ostatním rezervním měnám koruna meziročně posílila.

Poměrně robustní růst ceny zlata přinesl v souhrnu za celý rok 2024 kurzové zisky ve výši 22 mlrd. Kč.

Šedá linka zobrazená v grafu představuje hodnotu měnového páru na konci předešlého roku 2023.

(hodnota měnového páru v Kč; osa x – jednotlivé měsíce roku)



V rámci konverzí cizoměnových prostředků do českých korun, resp. konverzí korun do cizí měny, vyúčtovala ČNB přijaté poplatky v celkové výši 1 303 mil. Kč. Operace jsou realizovány z podnětu klienta a ČNB plní pouze servisní roli bez možnosti ovlivnit rozsah požadovaných transakcí. Z hlediska velikosti dochází k největším konverzím při transferu finančních prostředků z fondů EU či úhradě závazků ČR do rozpočtu Evropské komise.

Úročení korunových a cizoměnových prostředků uložených na klientských účtech v ČNB meziročně kleslo na 260 mil. Kč, což odráží pokles tržních úrokových sazeb a také odlišnou skladbu a rozsah úročených závazků. Objem finančních prostředků uložených na účtech státní pokladny a na podřízených účtech bývá v průběhu roku velmi nízký, jelikož MF ČR ukládá volné finanční prostředky souhrnného účtu státní pokladny na mezibankovní peněžní trh a v centrální bance ponechává celoročně, s výjimkou závěru roku, pouze „technické minimum“.

I.1.1.5 Ostatní operace

Oblast zahrnuje zejména operace vyplývající z řešení neukončených případů programu konsolidace bankovního sektoru nebo jiných historických a doposud neuzavřených kauz. Pohledávky ČNB z úvěrů za bývalými bankami, evidované v bilanci v celkovém rozsahu 1,33 mld. Kč, plně pokrývají opravné položky. Jejich výši ČNB průběžně aktualizuje, a to na základě změny odhadu návratnosti příslušných aktiv v návaznosti na průběh konkurzního řízení a likvidace.

V souvislosti s transakcemi, které ČNB prováděla v minulosti při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti ČNB či třetím osobám vedeno několik soudních řízení. Na základě spolupráce s externími právními kancelářemi a na základě vlastního posouzení těchto sporů ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít zásadní dopad na její finanční pozici, a proto za tímto účelem není tvořena rezerva.

V roce 2024 ČNB přijala 7 mil. Kč za správu a vedení účtů vybraných vládních pohledávek a závazků.

I.1.2 Oblast emise a správy zásob peněz

ČNB je ze zákona⁵ výhradním vydavatelem českých bankovek a mincí. Oběžné bankovky a mince jsou určeny k zajištění hotovostního platebního styku. Pamětní bankovky a mince jsou určeny k účelům sběratelským a investičním a ČNB je prodává prostřednictvím svých smluvních partnerů za ceny odlišné od jejich nominální hodnoty. Tržby z prodeje plně pokrývají náklady na emisi numizmatického materiálu.

Výrobu českých bankovek zajišťuje na základě dlouhodobého kontraktu Státní tiskárna cenin Praha, s. p., a mince z obecného kovu razí Česká mincovna, a. s. Dodávky nového oběživa jsou sjednávány v ročních cyklech. Jejich rozsah a skladba závisí především na vývoji peněžního oběhu, stavu zásob českých bankovek a mincí a na skladbě emisního plánu numizmatického materiálu. Rozsah vynaložených nákladů může proto v jednotlivých letech kolísat.

Státní tiskárna cenin Praha, s. p., dodala v roce 2024 celkem 122 mil. kusů nových bankovek. Česká mincovna, a. s., za stejné období vyrobila 93 mil. kusů mincí z obecného kovu (včetně mincí do ročníkových sad), 65 tis. kusů zlatých a 152 tis. kusů pamětních stříbrných mincí. Na výše uvedené dodávky bankovek a mincí ČNB vynaložila celkem 1,8 mld. Kč, což představuje 52% meziroční růst nákladů. Meziroční změny nákladů jsou ovlivněny skladbou emisního plánu, rozsahem sjednaných dodávek a v neposlední řadě také růstem výrobních cen. Nejvýrazněji meziročně vzrostly náklady na výrobu nových mincí. Stojí za tím především navýšení celkového rozsahu výroby mincí z obecného kovu. Plán dodávek nových stříbrných a zlatých mincí zahrnoval v roce 2024 nominály náležející do standardního emisního cyklu. Meziroční růst nákladů tak odrážel především vyšší výrobní ceny a růst tržních cen spotřebovaného drahého kovu.

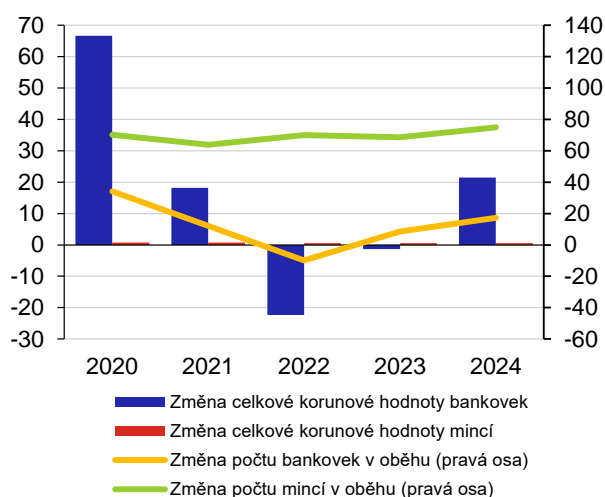
Emisní plán na rok 2024 zahrnoval také obchodní minci „český dukát“, historicky první dukát, který ČNB vydala. Mince nepřímou odkazuje na první z emisí svatováclavských dukátů, která vznikla v roce 1923 na návrh tehdejšího ministra financí Aloise Rašína. Podstatnou část výrobních nákladů v tomto případě tvořila cena spotřebovaného zlata.

Z hlediska dopadů do hospodaření pokrývá prodejní cena numizmatického materiálu veškeré náklady ČNB spojené s jeho emisí. Výnos z emise oběživa dosáhl 1,6 mld. Kč. Rozhodující podíl 1,4 mld. Kč pocházel z prodeje numizmatického materiálu, tj. pamětních stříbrných a zlatých mincí, „českých dukátů“ a mincí z obecného kovu do sad. V roce 2024 ČNB upravila účetní postupy prodeje numizmatického materiálu. Součástí výnosů je nyní také nominální hodnota emitovaných mincí a bankovek, která je nedílnou součástí prodejní ceny. V souladu s tímto novým přístupem ČNB zaúčtovala do svých výnosů nominální hodnotu sběratelského materiálu emitovaného v roce 2024. Nominální hodnotu mincí emitovaných v předcházejícím období (3,4 mld. Kč) ČNB použila v souladu s účetními standardy ke snížení účetní ztráty z minulých let.

Graf 6 Meziroční změna oběživa a počtu emitovaných bankovek a mincí v roce 2024

Celková korunová hodnota oběživa, evidovaná v účetní rozvaze ČNB, meziročně vzrostla o 22 mld. Kč. Na konci roku se nacházelo v oběhu 551 mil. kusů českých bankovek. Nejpočetněji zastoupenými bankovkami byly nadále nominály 2000 Kč a 1000 Kč, které společně zaujímaly 61% podíl na celkovém počtu emitovaných bankovek. V návaznosti na změnu účetní metody nezahrnuje datová řada „změna celkové korunové hodnoty mincí“ a „změna počtu mincí v oběhu“ pamětní mince.

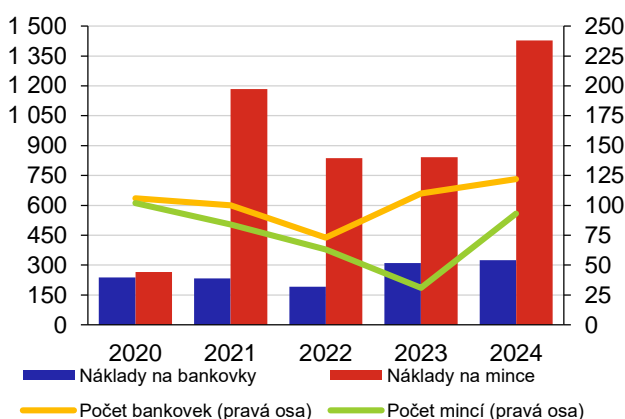
(hodnota oběživa v mld. Kč, počet bankovek a mincí v mil. kusů)



Graf 7 Výroba a dodávky bankovek a mincí

Náklady na výrobu mincí se skládají z ceny za výrobu střížků, zahrnující cenu spotřebovaného kovu, a z ceny za ražbu mincí. Náklady na výrobu mincí pro sběratelské účely tvoří podstatnou část celkových nákladů na výrobu mincí. V roce 2024 dosahoval jejich podíl 91 %, v roce 2023 činil 88 %.

(náklady na výrobu v mil. Kč, počet bankovek a mincí v mil. kusů)



⁵ § 12 zákona o ČNB.

I.1.3 Oblast provozní

ČNB obnovila v roce 2024 cenovou stabilitu. Důrazný tlak na efektivní a racionální vynakládání finančních prostředků zároveň přinesl provozní úspory. Výrazným způsobem se podařilo ztlumit tempo růstu provozních nákladů, které v roce 2024 meziročně vzrostly o 1,3 % (při zohlednění provozních výnosů meziroční nárůst o 1,1 %), což je nejnižší hodnota za uplynulou dekádu.

Obrat ve vývoji provozních výdajů nastal již ve druhé polovině roku 2022, kdy ČNB zrušila navázání mezd na vývoj domácí inflace. Tento krok zajistil podstatné snížení budoucích výdajů. Plošný audit vykonávaných agend a provedené organizační změny přinesly v roce 2023 výrazné snížení počtu pracovních pozic o 5,1 %. Celý racionalizační proces doprovázely organizační změny. Počet sekcí a samostatných organizačních útvarů klesl ze 17 na 14. Nová zeštíhlená organizační struktura přináší lepší systém práce centrální banky a vytváří předpoklady pro prohloubení provozních úspor v dalších letech. Racionalizace vykonávaných činností pokračovala také v roce 2024, kdy ČNB trvale uzavřela pokladny v Ústí nad Labem, Plzni a Českých Budějovicích. Tento krok je součástí širší reorganizace pobočkové sítě zaměřené také na přechod na digitální formu komunikace, která přinese v dalších letech výrazné zjednodušení a zrychlení klientských služeb poskytovaných státním institucím a veřejným organizacím.

Společným jmenovatelem zaváděných změn je dosažení provozních úspor a zajištění efektivity všech vykonávaných činností. Konkrétní výsledky jsou viditelné zejména na podstatném utlumení dynamiky růstu mzdových nákladů, které se současně propisují do zákonných odvodů na sociální a zdravotní pojištění, a poklesu nákladů vynaložených na zaměstnanecké benefity. Tato pro ČNB stěžejní nákladová oblast, která tvoří takřka 76% podíl na celkových provozních nákladech, vzrostla v roce 2024 meziročně o 0,5 %. Dosažená hodnota reprezentuje podstatný pokles dynamiky a nejnižší meziroční růst těchto nákladů za uplynulou dekádu. Průměrná nominální měsíční mzda ČNB, zahrnující základní mzdy, příplatky, odměny a náhrady mezd, vzrostla v roce 2024 o 4,4 %, což je hodnota pohybující se pod celorepublikovým průměrem.

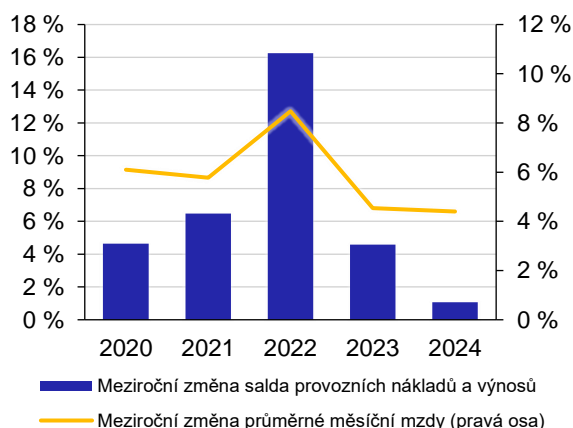
Tlakem na hospodárnost se podařilo ztlumit také dynamiku růstu ostatních provozních nákladů, které meziročně vzrostly o 2,9 %, a to při přetrvávající inflaci v cenách služeb. V nastoleném trendu efektivního vynakládání finančních prostředků hodlá ČNB pokračovat i nadále. Proces prohlubování provozních úspor není proto časově omezen. V rámci kolektivního vyjednávání se podařilo pro rok 2025 dohodnout v ČNB takový mzdový růst, který nevybočuje z nastoleného trendu.

Graf 8 Vývoj meziroční změny salda provozních nákladů a výnosů

Během pandemie covid-19 a plošných uzavírek růst provozních nákladů ČNB zpomalil. V následném inflačním období provozní náklady prudce vzrostly. ČNB reagovala na tento vývoj úspornými opatřeními zavedenými zejména v mzdové oblasti. Došlo k úpravě kolektivní smlouvy, která zrušila navázání mzdového růstu na inflaci. Růst průměrné mzdy se proto v roce 2022 snížil na 8,5 %. S postupným snižováním tempa růstu průměrné mzdy se počítalo i v dalších letech. V roce 2023 klesla mzdová dynamika meziročně o 4 procentní body na 4,5 %. V nastoleném trendu pokračovala ČNB také v roce 2024, a to s meziročním tempem růstu průměrné mzdy ve výši 4,4 %.

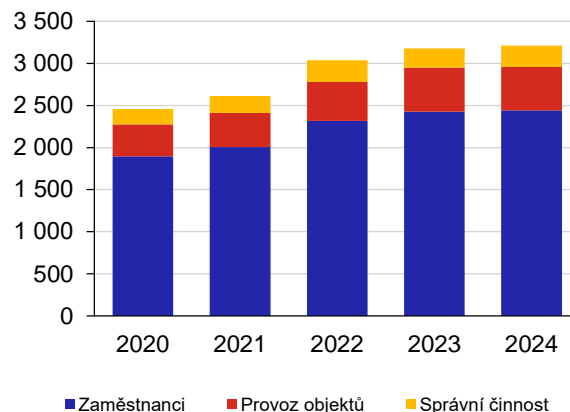
Graf zohledňuje vývoj průměrné měsíční mzdy dle ustanovení kolektivní smlouvy ČNB. Průměrná měsíční mzda za rok 2024 nezahrnuje bankovní radu a vedoucí zaměstnance v přímé řídicí působnosti bankovní rady. Výše jejich čisté mzdy je uvedena v příloze č. 3.

(meziroční změna salda nákladů a výnosů v %)



Graf 9 Skladba provozních nákladů a výnosů

(saldo nákladů a výnosů v mil. Kč)



I.1.3.1 Zaměstnanci

Oblast zahrnuje mzdové prostředky a zákonné odvody na sociální a zdravotní pojištění. Významným nástrojem personální politiky jsou také zaměstnanecké benefity. Jejich účelem je zvyšování motivace a výkonnosti zaměstnanců, jejich setrvání v pracovním poměru a dosažení konkurenční výhody na trhu práce. Mezi preferované benefity se řadí zejména příspěvky na produkty spoření na stáří. Dále banka přispívá na stravování zaměstnanců, na sportovně-rekreační vyžití či zajištění zdravotní péče.

Náklady na zaměstnance dosáhly v roce 2024 celkem 2 441 mil. Kč (po započtení výnosů z titulu úhrad výkonů závodního lékaře zdravotními pojišťovkami).

Mzdové prostředky, složené ze základní mzdy, příplatků, odměn, náhrady mezd, náhrad při dočasné pracovní neschopnosti a ostatních osobních nákladů (odchodné, odstupné, odměny za práci konanou mimo pracovní poměr), činily 1 664 mil. Kč. Z vyplacených mezd ČNB odvádí zákonné pojistné na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců, které společně s dalšími sociálními náklady dosáhlo 570 mil. Kč.

Struktura a rozsah zaměstnaneckých benefitů vychází z výsledku kolektivního vyjednávání. V souladu s předchozí dohodou ČNB v závěru roku 2023 ukončila vyplácení mimořádného benefičního příspěvku, který zaměstnancům kompenzoval dopady zrušení některých ustanovení původní kolektivní smlouvy. V nově uzavřeném dodatku se ČNB zavázala vyplácet zaměstnancům v roce 2024 příspěvek na pravidelné spoření. Nová upravená skladba a výše zaměstnaneckých benefitů přinesly ve výsledku meziroční pokles nákladů o 8,7 %, které v ročním úhrnu dosáhly 209 mil. Kč.

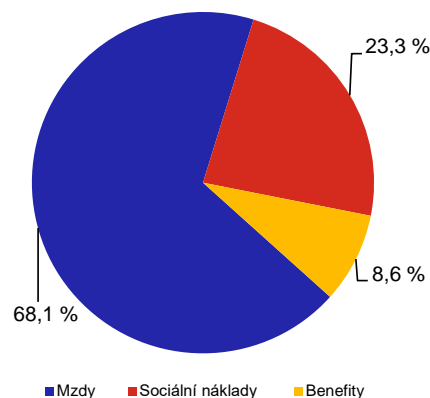
Racionalizace provozu ČNB vyvolala v roce 2023 řadu organizačních změn, které přispěly ke snížení počtu vedoucích zaměstnanců. Pokles pracovních pozic o 5,1 % doprovázel také pokles fyzického počtu zaměstnanců ČNB. Proces racionalizace vykonávaných činností pokračoval také v roce 2024, kdy sekce peněžní a platebního styku sloučila dvě doposud samostatné pobočky Ostrava a Brno a nahradila je jedním regionálním odborem Morava. Rozsah poskytovaných služeb se přitom nezměnil. V následujících letech předpokládáme spíše stabilitu celkového počtu zaměstnanců ovlivněnou pouze jejich standardní fluktuací.

V souladu s § 47 odst. 3 zákona o ČNB zveřejňuje centrální banka informaci o mzdách vyplacených členům bankovní rady a vedoucím zaměstnancům v přímé řídicí působnosti bankovní rady. Souhrnný přehled o čerpání mzdových prostředků v roce 2024 je uveden v příloze č. 3.

Graf 10 Složení nákladů na zaměstnance

Náklady na zaměstnance představují zhruba 2/3 provozních nákladů ČNB. Objemově nejvýznamnější část tvoří mzdové prostředky, které zahrnují základní mzdy, příplatky, odměny, náhrady mezd, náhrady při dočasné pracovní neschopnosti a ostatní osobní náklady. Druhou objemově nejvýznamnější částí jsou sociální náklady, které zahrnují především zákonné odvody na sociální a zdravotní pojištění. Výpočet zákonných odvodů vychází z domácí legislativy. Celková výše povinných odvodů pak závisí na objemu vyplacených mezd.

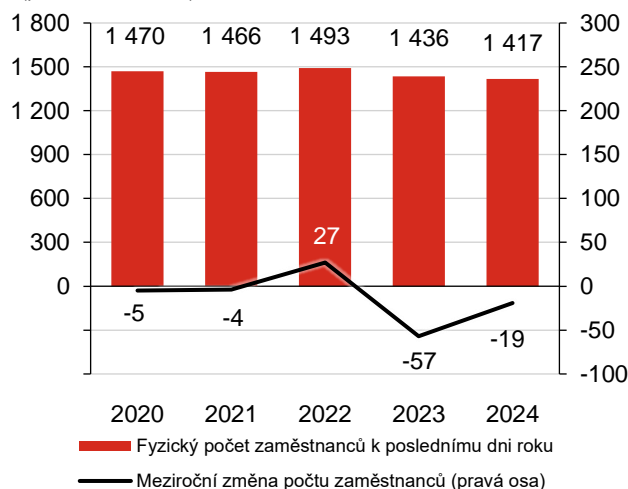
(náklady v %)



Graf 11 Počet zaměstnanců

V letech 2020 a 2021 byl počet zaměstnanců ČNB stabilizovaný. V roce 2022 ČNB přistoupila k úpravě některých pracovních pozic převážně v agendách dohledu. Dílčí změny si vyžádal také proces přechodu na interní správu akciových portfolií či otevření Návštěvnického centra ČNB. V roce 2023 prošla ČNB personálním auditem, na základě kterého došlo ke komplexnímu zeštíhlení provozu a k výraznému poklesu počtu zaměstnanců a pracovních pozic. Proces racionalizace pokračoval také v roce 2024 se zaměřením na klientské služby a reorganizaci pobočkové sítě ČNB.

(počet zaměstnanců)



I.1.3.2 Ostatní provoz

Oblast správních činností agreguje především služby externích dodavatelů. Rozsahem největší část nákladů připadá na podporu a zajištění provozu informačních systémů, členství ČNB v evropských orgánech dohledu nad finančním trhem (ESA) či mezinárodních profesních organizacích. Oblast dále zahrnuje informační a ratingový servis poskytovaný renomovanými zahraničními agenturami či externí specializované právní a auditorské služby. Oblast správních činností zahrnuje také agendy závodního stravování, propagace a reprezentace a také vzdělávání zaměstnanců.

Výkon agend zahrnutých do této oblasti ovlivňovala řada faktorů, mnohdy s protichůdným dopadem do hospodaření. Ve směru provozních úspor působila zejména opatření prohlubující efektivní vynakládání finančních prostředků. V opačném směru působil například vliv nadále zvýšených cen služeb, které této provozní oblasti dominují. Obchodní partneři smluvní ceny průběžně navyšovali prostřednictvím inflačních doložek. Pokud smluvní ujednání tento postup neumožnil, obchodní partneři od smlouvy odstoupili. ČNB byla nucena poptávané služby znovu soutěžit za nových cenových podmínek. Rozvoj některých agend není možný bez průběžného navyšování finančních zdrojů. V této souvislosti lze například zmínit zajištění datové podpory interní správy akciového portfolia (proti tomu působí úspora poplatků za zrušení externí správy akcií). Rozvoj IT a zajištění jejich bezpečného provozu se řadí mezi hlavní faktory meziročního růstu provozních nákladů. Celkový objem vynaložených prostředků patří společně s úhradou členského podílu ČNB v evropských orgánech dohledu nad finančním trhem k objemově nejvýznamnějším nákladům.

Pokud k vynaloženým nákladům zohledníme také výnosy, zahrnující zejména správní poplatky vyměřené při dohledu nad finančním trhem, poplatky za provoz Centrální evidence účtů a další tržby, dosáhly čisté náklady celkem 254 mil. Kč.

Provoz objektů a zařízení zahrnuje zejména odpisy investičního majetku, údržbu a opravy majetku a spotřebu energií a provozního materiálu.

Rozsahem největší podíl zaujímaly odpisy majetku, které zaznamenaly nejvýraznější meziroční růst. Stojí za tím především investiční aktivita v oblasti IT, která zohledňuje konkrétní potřeby zahrnuté do plánu rozvoje informačních systémů ČNB, a také investice do zabezpečení provozních budov a generační obměna instalovaných technologií.

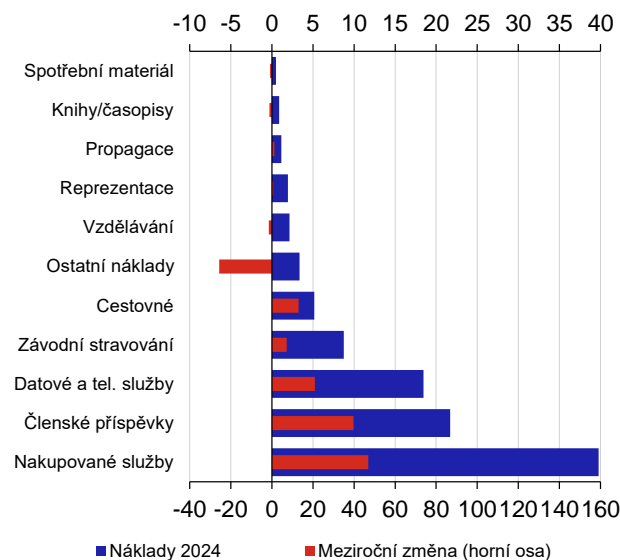
Na stabilizaci celkového rozsahu vynaložených nákladů se podílely především agendy zajišťující opravu a údržbu majetku. Mírný meziroční pokles nákladů reflektuje zejména cyklickou obměnu klíčových provozních technologií, jejich poruchovost, finanční náročnost a časový harmonogram realizace.

Při zohlednění výnosů, které pocházely zejména z pronájmu obchodních a bytovacích prostor napříč sítí provozních budov, dosáhly celkové čisté náklady 518 mil. Kč.

Graf 12 Náklady na správní činnost

Služby nakupované u externích poskytovatelů představují největší část nákladů (159 mil. Kč). Dominantní složku tvoří podpora IT (87 mil. Kč), úklidové služby (24 mil. Kč), specializované právní, poradenské a auditorské služby (25 mil. Kč) či spoluúčast ČNB při úhradě nákladů na provozování datových systémů ECB (5 mil. Kč). Datové a telekomunikační náklady zahrnují například poplatky za služby poskytované zahraničními agenturami.

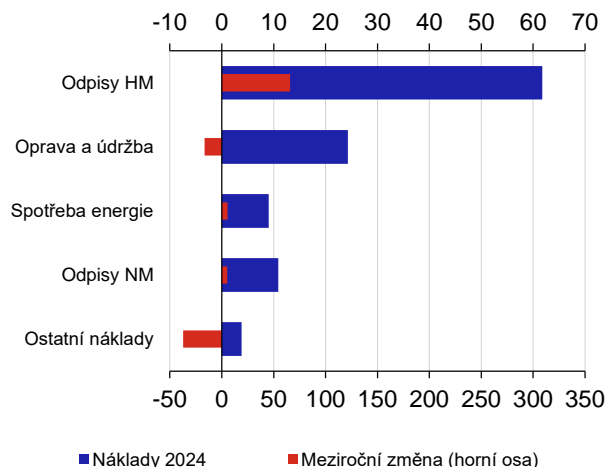
(náklady v mil. Kč, meziroční změna v mil. Kč)



Graf 13 Náklady na provoz objektů a zařízení

ČNB každoročně vynakládá na investice řádově 200–300 mil. Kč, v závislosti na konkrétních projektech a jejich finanční náročnosti. Na konci roku 2024 evidovala ve své účetní rozvaze hmotný a nehmotný majetek v celkové výši 3,25 mld. Kč. Tato výše se průběžně mění v závislosti na rozsahu nových investic a účetních odpisech, které dosahují v ročním úhrnu 360 mil. Kč. Na údržbu a opravy majetku ČNB v roce 2024 vynaložila celkem 121 mil. Kč, z toho na stavby a navazující technologie 67 mil. Kč, na údržbu IT 22 mil. Kč a na peněžní techniku 22 mil. Kč. V roce 2025 lze očekávat mírné snížení nákladů na údržbu a opravy objektů.

(náklady v mil. Kč, meziroční změna v mil. Kč)



II. BILANCE ČNB

II.1 ÚVOD

Skladbu a výši účetní rozvahy do značné míry ovlivňuje domácí měnová politika. Pasivní stranu bilance reprezentují likvidní prostředky subjektů finančního trhu, uložené na korunových účtech u centrální banky, a emitované české bankovky a mince (oběživo). Jedná se o dva hlavní zdroje financování aktivní strany účetní rozvahy ČNB, kterou představují zejména cizoměnové finanční prostředky investované na zahraničních finančních trzích (devizové rezervy). Jejich výnos je pro hospodaření klíčový, neboť pokrývá náklady měnové politiky a další činnosti zajišťované centrální bankou.

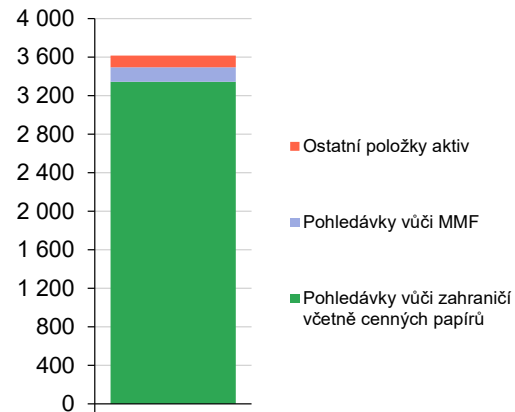
Devizové rezervy generují tržní výnos, jehož výše závisí na tržních podmínkách panujících na relevantních finančních trzích. Pohyb kurzu české koruny vůči cizím rezervním měnám se promítá do hospodaření ve formě kurzových rozdílů. Vlivem otevřené devizové pozice, která pramení z převisu cizoměnových aktiv vůči cizoměnovým pasivům z důvodu držby devizových rezerv, jsou doprovodným znakem posílení domácí měny kurzové ztráty. Oslabení koruny generuje naopak kurzové zisky.

ČNB realizuje domácí měnovou politiku prostřednictvím operací na mezibankovním trhu, které úročí. Oběživo patří naopak k neúročným zdrojům. Dopad do hospodaření se v tomto případě promítá ve formě nákladů na výrobu nových bankovek a mincí, vývoj bezpečnostních prvků platidel a uskladnění a distribuci zásob oběživa.

Celková bilanční suma během kurzového závazku (2013–2017) výrazně vzrostla, neboť ČNB bránila nadměrnému posílení koruny (na devizových trzích nakupovala cizí měnu a prodávala koruny). Tím se na aktivní straně rozvahy zvyšovaly devizové rezervy a současně rostly v pasivech závazky z přebytku korunové likvidity, kterou bankovní sektor ukládal zpět do centrální banky. Po ukončení kurzového závazku dosahovala bilanční suma 3,2 bil. Kč, což představovalo 3,5násobek oproti listopadu 2013. V následujícím období bilanční suma postupně rostla. V roce 2022 došlo k její výraznější korekci, neboť v důsledku rostoucí nejistoty na finančních trzích byla ČNB nucena bránit nadměrným výkyvům kurzu koruny (oslabení). Během těchto operací ČNB prodala část svých devizových rezerv. Výsledkem byl pokles aktivní strany účetní rozvahy při současném snížení korunové likvidity domácího bankovního sektoru uložené u centrální banky. V následujících dvou letech bilanční suma postupně rostla vlivem konverzí finančních toků z Evropské unie, výnosů devizových rezerv a úroků hrazených ČNB z měnových operací. Stejným směrem působil také slabší kurz koruny. Skladba jednotlivých složek účetní rozvahy zůstala v zásadě zachována. Na konci roku 2024 dosáhla celková bilanční suma ČNB 3 615 mld. Kč.

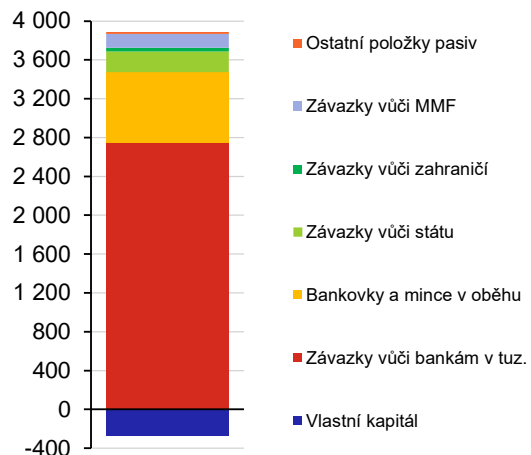
Graf 14 Aktiva ČNB

(aktiva uvedena v mld. Kč)



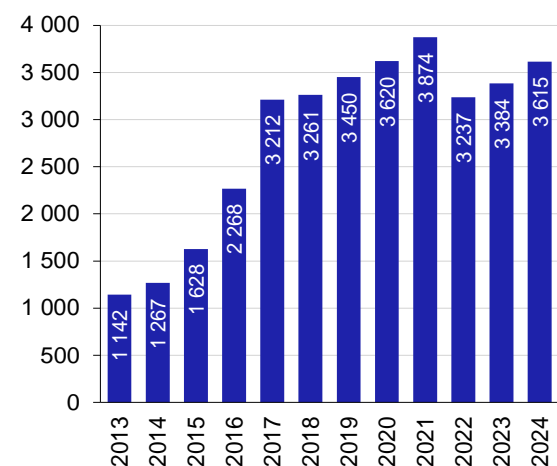
Graf 15 Pasiva ČNB

(pasiva uvedena v mld. Kč)



Graf 16 Velikost účetní rozvahy ČNB

(bilanční suma v mld. Kč)



II.2 AKTIVA

Tab. 2 Aktiva ČNB na konci roku 2024 a 2023

(aktiva uvedena v mil. Kč)

	Aktiva	2024	2023	Meziroční změna
	Aktiva celkem	3 614 774	3 384 068	230 706
1.	Pohledávky vůči zahraničí včetně CP	3 342 402	3 180 964	161 438
2.	Pohledávky vůči MMF	149 861	140 640	9 221
3.	Ostatní položky aktiv (v tom):	122 511	62 464	60 047
3.1.	Zlato	104 152	45 510	58 642
3.2.	Hmotný a nehmotný majetek	3 247	3 288	-41
3.3.	Ostatní aktiva	15 112	13 666	1 446

Pohledávky vůči zahraničí, včetně cenných papírů, zahrnují dluhopisy, akcie, úločky u jiných centrálních bank, prostředky na běžných účtech u bank v zahraničí, prostředky poskytnuté do reverzních repo operací a valuty. Nakoupené dluhopisy se vykazují včetně příslušného úrokového výnosu. Společně s akciemi se oceňují reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty vyplývající ze změny tržní hodnoty se účtují do výkazu zisku a ztráty.

Bilanční položka pohledávky vůči zahraničí zaujímala na konci prosince 92% podíl na celkových aktivech. ČNB investuje devizové rezervy na finančních trzích v souladu se zásadami schválenými bankovní radou. Největší část investic představovaly na konci roku cenné papíry s 81% podílem (dluhopisy, akcie a MBS). Portfolio dluhopisů (zahrnující vybrané vlády a vládní agentury, vyšší územní celky, kryté dluhopisy a nadnárodní organizace a vybrané dluhopisy s vládní zárukou) a úložek u centrálních bank ČNB spravuje interně. Ve stejném režimu ČNB spravuje akciové portfolio. Externí správci zajišťují správu portfolia agenturních MBS (agency mortgage-backed securities). Zbývajících 19 % bilanční položky pohledávky vůči zahraničí zahrnovaly vklady a finanční prostředky uložené na běžných účtech, reverzní repo operace a valuty v držení ČNB.

Korunová hodnota pohledávek se meziročně zvýšila o 5 % vlivem výnosu spravovaných portfolií a externích toků do portfolií plynoucích zejména z konverzí finančních prostředků klientů. Ve stejném směru působil také kurzový vliv, neboť koruna vůči hlavním rezervním měnám meziročně oslabil (slabší domácí měna korunovou velikost devizových rezerv zvyšuje). Prodej výnosů devizových rezerv naopak velikost devizových rezerv snížil.

Pohledávky vůči MMF vyplývají z členství ČR v této mezinárodní instituci. Pohledávky zahrnují členskou kvótu v MMF, prostředky uložené nad rámec členského podílu a poskytnutou bezúročnou půjčku v rámci programu MMF na podporu chudých rozvojových států. Celková hodnota pohledávek vůči MMF vzrostla čistě v důsledku kurzového vývoje na 150 mld. Kč.

Poskytnutý úvěrový rámec v pořadí čtvrté bilaterální půjčky MMF činil 646 mil. EUR. K čerpání tohoto úvěrového rámce v roce 2024 nedošlo.

Ostatní položky aktiv činily celkem 123 mld. Kč. Meziroční nárůst těchto bilančních položek ovlivnil především nákup zlata. Zahrnutý jsou následující bilanční položky:

- ostatní aktiva v celkové výši 15,1 mld. Kč zahrnovala především akcie BIS (Bank for International Settlements) a podíl ve SWIFT vztahující se k členství ČNB v těchto mezinárodních institucích a splacený podíl ČR na kapitálu ECB, který ke konci roku 2024 činil ve finančním vyjádření 7,9 mil. EUR. Vedle toho zahrnuje bilanční položka změnu reálné hodnoty termínovaných operací (úrokové swapy uzavírané při správě devizových rezerv), provozní zálohy vyplacené dodavatelům, poskytnuté zaměstnanecké úvěry a jiné drobné pohledávky. Ostatní aktiva zahrnují i klasifikované úvěry za bývalými bankami. Jejich výše činila 1,33 mld. Kč. Klasifikované úvěry jsou plně kryty opravnými položkami;
- hmotný a nehmotný majetek v zůstatkové hodnotě 3,2 mld. Kč se vlivem účetních odpisů, které převážily objem nových investic, meziročně snížil;
- zlato ve výši 104,2 mld. Kč. ČNB posiluje postavení zlata ve svých devizových rezervách tak, aby jeho množství postupně vzrostlo až na 100 tun. V průběhu roku proto nakoupila celkem 21,00 tuny zlata. Současně použila při výrobě zlatých mincí 0,49 tuny zlata. Meziročně tak nastal čistý hmotnostní přírůstek 20,51 tuny. Na konci roku ČNB evidovala zlaté zásoby o hmotnosti 51,18 tuny.

II.3 PASIVA

Tab. 3 Pasiva ČNB na konci roku 2024 a 2023

(pasiva uvedena v mil. Kč)

	Pasiva	2024	2023	Meziroční změna
	Pasiva celkem	3 614 774	3 384 068	230 706
1.	Bankovky a mince v oběhu	727 567	705 474¹⁾	22 093
2.	Závazky vůči bankám v tuzemsku	2 744 905	2 556 038	188 867
3.	Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím	215 420	283 117	-67 697
4.	Závazky vůči zahraničí	37 480	113 654	-76 174
5.	Vlastní kapitál	-270 688	-422 657¹⁾	151 969
6.	Závazky vůči MMF	141 213	132 151	9 062
7.	Ostatní položky pasiv (v tom):	18 877	16 291	2 586
7.1.	Rezervy	0	0	0
7.2.	Ostatní pasiva	18 877	16 291	2 586

¹⁾ Změna účetní metody, viz Účetní závěrka ČNB k 31. 12. 2024, kapitola 2.25.

Závazky vůči bankám v tuzemsku zahrnují zejména operace ČNB na volném trhu (repo operace a vklady), prostřednictvím kterých mají subjekty domácího finančního trhu možnost uložit si na účty centrální banky svou přebytečnou likviditu. Bilanční položka zahrnuje rovněž PMR a volné rezervy uložené na účtech v ČNB a účty bank pro výběr a skládání hotovosti.

Bilanční položka zaujímala 76% podíl na celkovém objemu závazků, což ve finančním vyjádření představuje 2 745 mld. Kč, a tedy meziroční růst o 7 %. Operace na mezibankovním trhu ČNB využívá k výkonu domácí měnové politiky. Prostřednictvím dvoutýdenních repo operací ČNB odčerpává z finančního sektoru přebytečnou korunovou likviditu, které je v domácí ekonomice strukturální přebytek. Cenovým limitem pro operace na trhu je dvoutýdenní repo sazba, která je klíčovou měnověpolitickou sazbou. Její nastavení se propisuje do tržních úrokových sazeb a následně do dalších ekonomických veličin. Objem měnověpolitických repo operací ČNB stanovuje tak, aby subjekty domácího finančního trhu dodržely předepsanou výši PMR a zároveň mohly efektivně investovat.

Celkový objem korunové likvidity ovlivňuje řada faktorů. Mezi standardní vlivy, které celkovou hladinu zvyšují, lze zařadit finanční toky z Evropské unie do vládního a veřejného sektoru a úroky hrazené ČNB z operací na volném trhu. Intervence na devizovém trhu ČNB ukončila v srpnu 2023 a mohla proto obnovit program odprodeje části výnosů devizových rezerv, což korunovou likviditu snižuje. V říjnu 2024 ČNB rozhodla o zvýšení PMR, a to s platností od 2. ledna 2025, který je prvním dnem nového udržovacího cyklu PMR. Tento krok ovlivní skladbu účetní rozvahy. Vzroste podíl neúročených závazků ČNB z titulu PMR a klesne podíl repo operací a vkladů. V konečném důsledku se sníží náklady provádění měnové politiky.

Bankovky a mince v oběhu představují účetní závazek emisní banky z titulu vydaných bankovek a mincí, které se nacházejí u bank a v držení institucí vládního i soukromého sektoru a veřejnosti. Pokles celkové nominální hodnoty emitovaných bankovek a mincí se v roce 2023 zastavil. V následujícím roce 2024 oběživo postupně rostlo a v meziročním srovnání vzrostlo o 22 mld. Kč.

Z hlediska skladby jednotlivých nominálů roste zastoupení bankovek s vyšší nominální hodnotou. Nejpočetněji zastoupenými bankovkami jsou nadále nominály 2000 Kč a 1000 Kč. Ve finančním vyjádření zaujímaly obě tyto bankovky 76% podíl na celkové nominální hodnotě bankovek, což absolutně představuje 537 mld. Kč. V oběhu se na konci roku nacházelo 551 mil. kusů bankovek (meziroční nárůst o 3 %) a 2 408 mil. kusů mincí (meziroční nárůst o 3 %). Status nejrozšířenější mince z obecného kovu zachovává nominál 1 Kč s podílem 30 % na celkovém počtu emitovaných mincí a nominál 2 Kč s podílem 26 %. Mince nominální hodnoty 50 Kč zaujímají pouze 7% podíl na celkovém počtu emitovaných mincí. Jejich celková nominální hodnota činí 8,9 mld. Kč, což je 43% podíl na korunové hodnotě všech mincí v oběhu.

Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím představují finanční prostředky státu, jeho organizačních složek a dalších subjektů, jako jsou např. státní fondy nebo příspěvkové organizace, uložené v centrální bance. Pro potřeby státní pokladny vede ČNB soustavu korunových, eurových a dolarových účtů a poskytuje k nim bankovní služby, které zahrnují vedení účtů, provádění platebního styku a služby související s řízením likvidity souhrnných účtů státní pokladny.

Celkový objem finančních prostředků státu a veřejných institucí na účtech v ČNB klesl meziročně o 68 mld. Kč a na konci roku dosáhl 215 mld. Kč. Klesly zejména korunové prostředky zahrnované do souhrnného účtu státní pokladny. Vyšší stavy naopak vykazovaly cizoměnové prostředky souhrnného účtu státní pokladny. Uvedené hodnoty vyjadřují stavy příslušných účtů na konci roku. V jeho průběhu vykazují účty velmi nízké hodnoty, neboť MF ČR, v souladu se svojí strategií, ukládá volnou likviditu souhrnných účtů státní pokladny na finančních trzích.

Závazky vůči zahraničí představují finanční prostředky vypůjčené prostřednictvím repo operací či hotovostní vklady jiných centrálních bank a nadnárodních institucí uložených na účtech v ČNB. Celkový finanční závazek z titulu realizace těchto operací klesl na 37 mld. Kč.

Závazky vůči MMF dosáhly 141 mld. Kč složených z alokace SDR, závazku ČNB z titulu nesplaceného členského vkladu a účtů MMF u ČNB.

Vlastní kapitál ČNB zahrnuje základní kapitál, rezervní fondy, oceňovací rozdíly z akcií a členských podílů v mezinárodních institucích, neuhrazenou účetní ztrátu z minulých let a účetní zisk roku 2024. Na jeho konci evidovala ČNB vlastní kapitál v záporné výši –271 mld. Kč. Negativní hodnota kapitálu klesla, neboť ČNB ze svého zisku postupně umožňuje kumulovanou účetní ztrátu z minulých let, která po započtení zisku roku 2024 dosáhla na konci roku –277 mld. Kč. Informace o struktuře vlastního kapitálu ČNB a jeho historickém vývoji obsahuje kapitola II. 5. Vlastní kapitál.

Ostatní položky pasiv agregují zejména závazky vůči Evropské komisi a závazky z titulu alokace finančních prostředků na běžných a spořicíh účtech a termínovaných vkladech zaměstnanců. Zahrnuty jsou také závazky z termínovaných operací (měnové forwardy a úrokové swapy uzavírané při správě devizových rezerv) a závazky z provozní činnosti. Celkový objem bilanční položky dosáhl 19 mld. Kč.

II.4 POŘÍZENÍ HMTOTNÉHO A NEHMTOTNÉHO MAJETKU

Výdaje na pořízení majetku (investiční plán) jsou součástí rozpočtu ČNB a podléhají proto interním rozpočtovým pravidlům. Rozsah vynaložených investic a jejich skladbu schvaluje bankovní rada. Stejně jako v oblasti provozních výdajů je také v plánu výdajů na pořízení majetku kladen důraz na efektivní vynakládání finančních prostředků.

Výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku dosáhly v roce 2024 celkem 201 mil. Kč. Největší objem investic směřoval tradičně do IT. V posledních pěti letech připadlo na tuto oblast 41 % veškerých investičních výdajů ČNB. Rozvoj této z hlediska centrální banky klíčové oblasti je řízen prostřednictvím plánu rozvoje informačních systémů, který pro daný kalendářní rok schvaluje bankovní rada. V roce 2024 směřovaly investice do celkem 26 různých projektů v souhrnném rozsahu 114 mil. Kč. Skladba projektů a jejich zaměření vyplývá z aktuálních potřeb ČNB. V této souvislosti lze upozornit například na projekt Zvýšení kybernetické odolnosti v oblasti platebního styku, kterým ČNB reaguje na sílící kybernetické útoky na kritickou infrastrukturu, jejíž součástí je také zajištění domácího platebního styku. Jedná se zejména o systémy CERTIS, včetně systému okamžitých plateb, SKD, ABO-K a SWIFT. Varovným signálem jsou dlouhodobé útoky na webové stránky ČNB, útoky na systémové služby v interním prostředí (elektronická pošta) a rostoucí počet phishingových útoků nesoucích malware či ransomware. Eliminace těchto hrozeb si v následujících letech vyžádá nemalé finanční a lidské zdroje.

V roce 2024 pokračovala ČNB v obnově některých starších provozních technologií instalovaných ve svých budovách. Rozsahem významný je především projekt obnovy patrových vzduchotechnik zahrnující instalaci vlhčení v budově ústředí, modernizace řídicího systému podvozků v trezorech či modernizace zabezpečovacích a tísňových systémů. V roce 2024 započaly také práce na dochlazení budovy ústředí v Praze, které potrvají několik let.

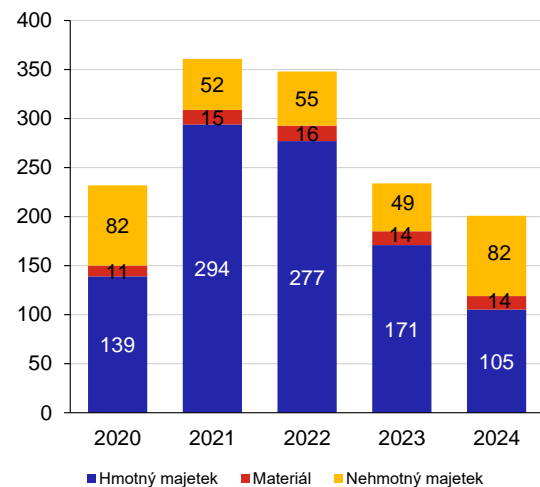
Výdaje na pořízení spotřebního materiálu se v meziročním srovnání nezměnily. Nejvíce finančních prostředků směřovalo do obalového a spotřebního materiálu pro bankovky a mince. Další výdaje ČNB vynaložila na spotřební materiál a náhradní díly pro IT, kancelářské potřeby a jednotné pracovní oblečení a osobní ochranné prostředky pro zaměstnance zajišťující provozní činnosti. V rámci propagace aktivit centrální banky, jejichž nedílnou součástí je prohlubování finanční a ekonomické gramotnosti, ČNB nakupuje propagační materiál a upomínkové předměty, které využívá v Návštěvnickém centru ČNB.

Podrobnější strukturu výdajů na pořízení majetku k 31. prosinci 2024 a porovnání dosažené skutečnosti se schváleným rozpočtem ČNB obsahuje příloha č. 2.

Graf 17 Výdaje na pořízení majetku

Rozsah investičních výdajů v jednotlivých letech závisí na harmonogramu realizace velkých investičních akcí. V letech 2021 a 2022 ČNB souběžně realizovala několik finančně náročných projektů. Proběhla obměna strojů na zpracování bankovek, pořízení technologie na zpracování oběžných mincí a kompletní revitalizaci prošla hlavní bankovní hala budovy ústředí, která slouží k poskytování hotovostních a bezhotovostních služeb klientům ČNB, jako Návštěvnické centrum ČNB a také jako coworkingové pracoviště. Investice do IT se v posledních dvou letech pohybují nad 100 mil. Kč ročně. Potřeba zvýšení kybernetické bezpečnosti si ale vyžádá významné posílení finančních zdrojů.

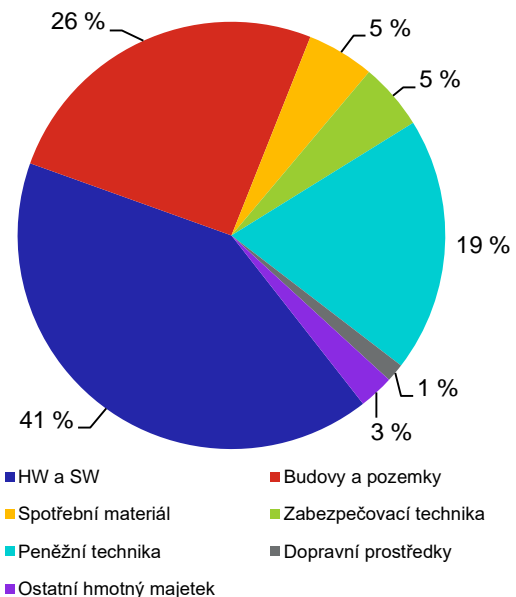
(výdaje v mil. Kč)



Graf 18 Struktura výdajů na pořízení majetku za 5 let

Ve skladbě investičních výdajů dominovaly v uplynulých pěti letech výdaje na informační technologie. Vzrostl podíl investic do provozních budov. Investice směřovaly také do peněžní techniky. ČNB kompletně vyměnila stroje na zpracování bankovek a pořídila novou technologii na zpracování oběžných mincí.

(výdaje v %)



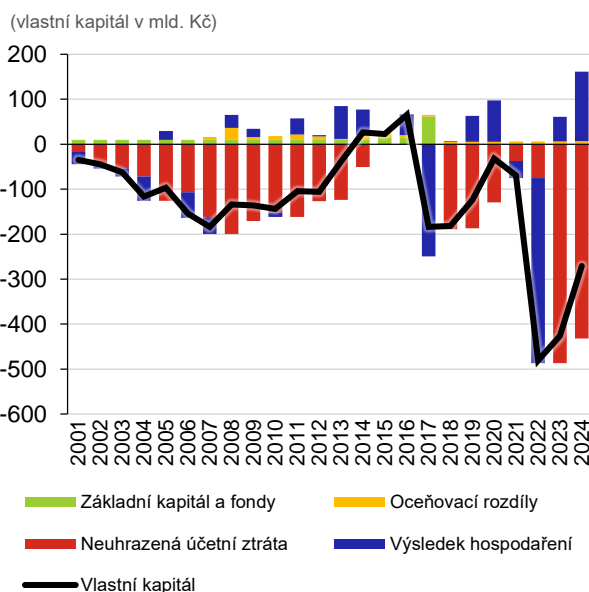
II.5 VLASTNÍ KAPITÁL

Kumulace účetních ztrát ČNB byla v minulosti spojena především s procesem konvergence ČR k rozvinutým státům. Charakteristickým znakem té doby bylo posilování kurzu koruny. V jeho důsledku klesala korunová hodnota cizoměnových aktiv (devizových rezerv), kterou na straně pasiv doprovázely kurzové ztráty vstupující do výsledku hospodaření, resp. do vlastního kapitálu. Jelikož se jednalo o dlouhodobý proces, nakumulovala se v účetní rozvaze ČNB rozsahem významná účetní ztráta.

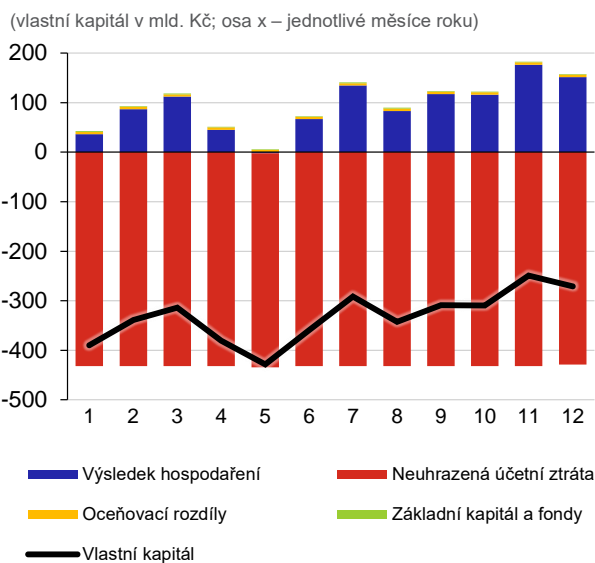
Během globální finanční krize (2008) trendové posilování koruny ustalo. V následujícím období prošla koruna smíšeným vývojem, a část kumulované účetní ztráty se podařilo uhradit. Během kurzového závazku (2013–2017), při kterém ČNB udržovala kurz koruny vůči euru poblíž hladiny 27 CZK/EUR, setrval vlastní kapitál v kladném pásmu. Ukončení kurzového závazku v dubnu 2017 doprovázelo skokové posílení koruny spojené s kurzovými ztrátami. Jejich rozsah, umocněný nárůstem devizových rezerv, proto vygeneroval rozsahem významnou účetní ztrátu, na jejíž úplnou eliminaci ČNB neměla dostatečnou kapitálovou rezervu.

Vlastní kapitál ČNB je proto od roku 2017 záporný. V následujících letech se podařilo kumulovanou účetní ztrátu výrazně snížit. Další postup přerušila rostoucí inflace, na kterou většina centrálních bank reagovala úpravou měnových podmínek. Růst úrokových sazeb výrazně prohloubil náklady na výkon domácí měnové politiky, a to za současného poklesu výkonnosti devizových rezerv způsobeného propadem cen finančních aktiv na relevantních zahraničních trzích. Rekordní účetní ztráta z roku 2022 (412 mld. Kč) posunula úroveň vlastního kapitálu zpět hluboko do negativního pásma. ČNB činí aktuálně všechny kroky nezbytné pro úplné splacení kumulované účetní ztráty. Jde zejména o zvýšení výkonnosti devizových rezerv prostřednictvím jejich diverzifikace. Postupné naplňování schválených změn podpořené příznivým vývojem na finančních trzích přineslo v posledních dvou letech kladné výsledky hospodaření, které kumulovanou ztrátu snížily.

Graf 19 Vlastní kapitál ČNB



Graf 20 Vlastní kapitál ČNB v roce 2024



Tab. 4 Vlastní kapitál ČNB na konci roku 2024 a 2023

(vlastní kapitál uveden v mil. Kč)

	Vlastní kapitál	2024	2023	Meziroční změna
	Vlastní kapitál celkem	-270 688	-422 657¹⁾	151 969
1.	Základní kapitál a fondy:	1 400	1 400	0
1.1.	Statutární fond (základní kapitál)	1 400	1 400	0
1.2.	Rezervní fond	0	0	0
2.	Oceňovací rozdíly	5 145	4 570	575
3.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	-428 626¹⁾	-483 735¹⁾	55 109
4.	Výsledek hospodaření	151 393¹⁾	55 108	96 285

¹⁾ Změna účetní metody, viz Účetní závěrka ČNB k 31. 12. 2024, kapitola 2.25.

III. ROZDĚLENÍ ZISKU ČNB

Rozdělení zisku ČNB upravuje § 47 odst. 2 zákona o ČNB. Dle tohoto ustanovení hradí ČNB ze svých výnosů náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

Konkrétní postup při rozdělování zisku upravují pro daný kalendářní rok zásady finančního hospodaření, které schvaluje bankovní rada současně s návrhem rozpočtu ČNB.

ČNB vykázala za rok 2024 zisk v celkové výši 151 393 mil. Kč. Na základě rozhodnutí bankovní rady byla celá částka použita na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období. Zároveň z důvodu změny účetní metody byla v souladu s účetními předpisy snížena v roce 2023 neuhrazená ztráta z předchozích let o 3 395 mil. Kč.

Při zachování současného přístupu jsou jediným zdrojem postupného umořování kumulované účetní ztráty budoucí zisky ČNB. Po provedení úhrady zůstane v účetní rozvaze banky neuhrazená účetní ztráta z předchozích období ve výši -277 mld. Kč.

IV. VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB

Zákon o ČNB v § 34 odst. 1 stanoví, že „ČNB může za podmínek obvyklých v bankovním sektoru vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje ČNB v roční zprávě o výsledku hospodaření.“

Jmenovitý seznam právnických osob (v oblasti jiných obchodů ČNB) je uveden v příloze č. 4. V souladu s usnesením č. 415 ze 43. schůze rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 28. února 2001 je v seznamu uvedeno vždy IČO, název právnické osoby a její sídlo.

Seznam neobsahuje právnické osoby, jimž ČNB vede účty podle § 32 odst. 1 písm. a) zákona o ČNB (účty bank, poboček zahraničních bank, spořitelních a úvěrních družstev), podle § 30 zákona o ČNB (účty vedené podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech) a účty nesplacených pohledávek, u kterých se nejedná o vedení účtů na základě smlouvy o účtu ani o poskytování standardních bankovních služeb.

V. ZÁVĚR

ČNB dosáhla v roce 2024 souhrnný účetní zisk 151 mld. Kč. Kladný a z hlediska celkové výše rekordní výsledek hospodaření navázal na předchozí rok, který vzhledem k dosaženému výsledku lze považovat za úspěšný.

Na dosaženém výsledku se podílely všechny hlavní oblasti hospodaření. Po roce a půl stability úrokových sazeb ČNB zahájila cyklus uvolňování domácí měnové politiky. Postupný dezinflační proces vyústil v dosažení inflačního cíle a obnovení domácí cenové stability. Nižší hladina úrokových sazeb současně snížila náklady spojené s výkonem měnové politiky. K jejich odlehčení přispělo také rozhodnutí bankovní rady z předchozího roku neúročit PMR bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev.

Příznivý vývoj tržních podmínek a postupná úprava parametrů devizových rezerv zajistily v roce 2024 opět solidní výkonnost. Všechny třídy spravovaných aktiv dosáhly kladných výnosů. Dařilo se především akciím, které za přispění velmi silného růstu na americkém trhu, výsledkově navázaly na předchozí úspěšný rok. K rekordnímu výsledku hospodaření přispěly nemalou měrou kurzové zisky odrážející slabší kurz koruny, na kterém domácí měna setrvala po převážnou část roku.

Společně s návratem inflace do tolerančního pásma inflačního cíle se ČNB podařilo podstatným způsobem ztlumit růst provozních nákladů. První kroky k dosažení provozních úspor se datují do druhé poloviny 2022, kdy ČNB zrušila navázání mezd na domácí inflaci. Audit všech vykonávaných činností a navazující organizační změny přinesly v následujícím roce výrazné snížení počtu pracovních pozic a zeštíhlení organizační struktury. Proces racionalizace pokračoval také v roce 2024, kdy v rámci širší reorganizace pobočkové sítě, zaměřené mimo jiné na přechod na digitální formu komunikace, ČNB trvale uzavřela některé pokladny.

Celý zisk roku 2024 ČNB použila na snížení kumulované účetní ztráty z minulých let, která za poslední dva roky klesla o 210 mld. Kč. Umořování ztráty bude pokračovat až do jejího úplného splacení. Může se však jednat o poměrně dlouhý proces. V roce 2025 bude hospodaření ČNB ovlivňovat meziročně nižší hladina domácích měnověpolitických úrokových sazeb, která se promítne do poklesu úrokových nákladů. Jejich celková výše bude ale oproti minulosti nadále zvýšená. Klíčovým faktorem hospodaření centrální banky bude proto výkonnost devizových rezerv ve spojení s vývojem kurzu české koruny.

Příloha č. 1 – Vývoj výsledku hospodaření ČNB v posledních pěti letech

(údaje uvedeny v mil. Kč)

		2024	2023	2022	2021	2020
	Výsledek hospodaření ČNB	151 393¹⁾	55 108	-411 855	-37 739	91 682
1.	Oblast měnová	154 734	55 819	-408 456	-34 519	94 216
1.1.	Provádění měnové politiky	-144 935	-187 459	-159 630	-24 403	-22 971
1.2.	Správa devizových rezerv	160 880	206 654	-207 690	79 786	97 523
1.3.	Kurzové rozdíly	137 214	38 080	-42 475	-91 433	18 222
1.4.	Klientské operace	1 568	1 529	1 334	1 508	1 437
1.5.	Ostatní operace	7	15	5	23	5
2.	Oblast emise a správy zásob peněz	-128	-532	-359	-605	-78
3.	Oblast provozní	-3 213	-3 179	-3 040	-2 615	-2 456
3.1.	Zaměstnanci	-2 441	-2 429	-2 324	-2 011	-1 901
3.2.	Ostatní provozní činnosti	-772	-750	-716	-604	-555

¹⁾ HV ČNB zohledňuje v souladu s Účetní závěrkou ČNB k 31. 12. 2024 změnu účetní metody. Podrobnosti viz Účetní závěrka, kapitola 2.25.

Příloha č. 2 – Čerpání rozpočtových prostředků ČNB k 31. prosinci 2024

(plán a skutečnost uvedeny v tis. Kč, plnění v %)

		Plán	Skutečnost	Plnění
	Výdaje celkem	3 935 000	3 827 936	97,3
1.	Emise a správa oběživa	633 213	602 580	95,2
1.1.	Výroba bankovek a mincí	628 213	598 202	95,2
1.2.	Příprava nových platidel	5 000	4 378	87,6
2.	Provozní výdaje	3 059 787	3 023 728	98,8
2.1.	Osobní výdaje	2 468 547	2 443 855	99,0
2.1.1.	Mzdy	1 666 372	1 664 300	99,9
2.1.2.	Sociální výdaje	591 783	569 955	96,3
2.1.3.	Zaměstnanecké benefity	210 392	209 600	99,6
2.2.	Ostatní provozní výdaje	583 251	579 872	99,4
2.3.	Rezerva	7 989	0	
3.	Výdaje na pořízení majetku	242 000	201 628	83,3
3.1.	Výdaje na pořízení hmotného majetku	104 931	104 913	100,0
3.1.1.	Stavby a pozemky	44 930	44 930	100,0
3.1.2.	Dopravní prostředky	2 446	2 447	100,0
3.1.3.	Kancelářská technika a spotřební elektronika	560	560	100,0
3.1.4.	Peněžní technika	2 576	2 572	99,8
3.1.5.	Výpočetní technika – hardware (HW)	32 390	32 390	100,0
3.1.6.	Nábytek a doplňkové zařízení interiérů	2 707	2 707	100,0
3.1.7.	Zabezpečovací zařízení	17 313	17 313	100,0
3.1.8.	Ostatní hmotný majetek	2 009	1 994	99,3
3.2.	Výdaje na pořízení materiálu	14 479	14 478	100,0
3.3.	Výdaje na pořízení nehmotného majetku	82 242	82 238	100,0
3.3.1.	Programové vybavení – software (SW)	81 141	81 141	100,0
3.3.2.	Ostatní nehmotný majetek	1 101	1 097	99,6
3.4.	Rezerva	40 348	0	-

Poznámka: Hodnoty plánu a skutečnosti představují ve všech řádcích tabulky přesně zaokrouhlené hodnoty na tis. Kč. Důsledkem toho je, že hodnoty uvedené v součtovém řádku nemusí vždy přesně odpovídat součtu zobrazených a zaokrouhlených hodnot v podřazených řádcích.

Příloha č. 3 – Informace o mzdách členů bankovní rady a vedoucích zaměstnanců ČNB v přímé řídicí působnosti bankovní rady podle § 47 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

„Roční zprávu o výsledku svého hospodaření Česká národní banka předkládá nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku k projednání Poslanecké sněmovně. **Součástí této zprávy je i informace o mzdách členů bankovní rady a vedoucích zaměstnanců České národní banky v přímé řídicí působnosti bankovní rady.**“

Členům bankovní rady a vedoucím zaměstnancům byly v roce 2024 vyplaceny mzdy v tomto rozsahu:

(mzdy uvedeny v Kč)

	Mzdy členů bankovní rady	Čistá mzda
1.	Aleš Michl	6 539 786
2.	Jan Frait	5 353 727
3.	Eva Zamrazilová	5 308 788
4.	Karina Kubelková	4 491 131
5.	Jan Kubíček	4 429 956
6.	Tomáš Holub – do 31. prosince 2024	4 425 284
7.	Jan Procházka	4 382 254
8.	Jakub Seidler – od 1. prosince 2024	330 324

Poznámka: Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení záloh na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali.

	Mzdy vedoucích zaměstnanců v přímé řídicí působnosti bankovní rady	Čistá mzda
1.	Zuzana Silberová	2 956 422
2.	Milan Zirnsák	2 879 762
3.	Petr Král	2 843 215
4.	Zdeněk Virius	2 839 829
5.	Ladislav Kročák	2 838 051
6.	Petr Staněk	2 799 409
7.	Vojtěch Belling	2 784 438
8.	Jan Schmidt	2 767 333
9.	Daniel Šafránek	2 654 377
10.	Vladimír Tomšík	2 650 475
11.	Libor Holub	2 637 037
12.	Radek Urban	2 632 834
13.	Vladimír Kruliš	2 506 946
14.	Pavel Zeman – od 1. června 2024	1 536 007
15.	Vladislav Jetenský – do 31. května 2024	777 230

Poznámka: Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení záloh na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch ředitelů sekcí a samostatného odboru, kteří o uplatnění slev požádali.

Příloha č. 4 – Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

„Česká národní banka může za podmínek obvyklých v bankovním sektoru vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. **Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje Česká národní banka v roční zprávě o výsledku hospodaření.**“

	IČO	Název právnické osoby	Sídlo – město	Sídlo – ulice
1.	49710362	GARANČNÍ SYSTÉM FINANČNÍHO TRHU	PRAHA 1	TÝN 639/1
2.	65732138	PODNIKOVÝ VÝBOR ODBORŮ ČNB – OSPPP ¹⁾	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
3.	65732006	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB – ÚSTŘEDÍ	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
4.	65732570	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB Č. BUD. ²⁾	ČESKÉ BUDĚJOVICE	LANNOVA 1
5.	65732839	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB PLZEŇ	PLZEŇ	HUSOVA 10
6.	65733207	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB ÚSTÍ	ÚSTÍ NAD LABEM	KLÁŠTERNÍ 3301/11
7.	65733304	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB HK	HRADEC KRÁLOVÉ	HOŘICKÁ 1652
8.	65733835	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB BRNO	BRNO	ROOSEVELTOVA 18
9.	65734653	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB OSTR.	OSTRAVA 1	NÁDRAŽNÍ 4
10.	48549746	KLUB DŮCHODCŮ ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28

Poznámka:

¹⁾ Změna názvu právnické osoby.

²⁾ Účet právnické osoby v ČNB zrušen 31. 10. 2024.

Následující příložená zpráva auditora byla vydána k účetní závěrce, Výroční zprávě a Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky za rok 2024.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Bankovní radě České národní banky:

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2024, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. prosince 2024, a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o České národní bance jsou uvedeny v bodě 1 přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2024 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. prosince 2024 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na České národní bance nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve Výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora a dále informace v Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky za rok 2024, připravované podle zákona o České národní bance. Za ostatní informace odpovídá bankovní rada České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během auditu účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržných ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost bankovní rady České národní banky za účetní závěrku

Bankovní rada České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je bankovní rada České národní banky povinna posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy bankovní rada České národní banky plánuje zrušení České národní banky nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem České národní banky relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních metod, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti bankovní rada České národní banky uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky bankovní radou České národní banky, a zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost České národní banky nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Česká národní banka ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.



**Building a better
working world**

Naší povinností je informovat bankovní radu České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Ernst & Young Audit, s.r.o.
evidenční č. 401

Roman Hauptfleisch, statutární auditor
evidenční č. 2009

20. března 2025
Praha, Česká republika

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 411 111
www.cnb.cz